

SOCIALINIO TEISINGUMO SUVOKIMAS: PILIEČIŲ IR VARTOTOJŲ VERTYBINIAI SKIRTUMAI

Miglė Eleonora Černikovaite
Mykolo Romerio universitetas, Lietuva
miglec@mruni.eu

Tikslas – išsiaiškinti jaunų žmonių pilietiškumo ir vartotojiškumo nuostatas, įvertinti, kokį poveikį vertybių skirtumai daro socialinio teisingumo suvokimui.

Metodologija – Tyrimas grindžiamas lyginamąja literatūros šaltinių analize ir statistiniais aprašomosios ir koreliacinės analizės metodais bei pateikiant autorės atlikto tyrimo įžvalgas nagrinėjama tema.

Rezultatai – Socialinio teisingumo suvokimas nagrinėjamas piliečių ir vartotojų požiūriu, norint atskleisti jaunimo socialinio teisingumo suvokimo vertybinius skirtumus. Socialiniam teisingumui mokslinėje literatūroje skiriamas dėmesys rodo, kad socialinės rizikos mažinimo problemos yra labai svarbios šiuolaikinėje ekonomikoje. Socialinis teisingumas, atlikdamas perskirstymo funkciją, mažina socialinę riziką visuomenės grupėms, kurios iš esmės jaučiasi ne vienodai ekonomiškai saugios ir todėl nevienodai jautrios socialinei rizikai, tad jų socialinio teisingumo supratimas skiriasi. Todėl ieškant atsakymo į klausimą, kokį poveikį skirtingų visuomenės grupių suformuoti vertybių skirtumai daro socialinio teisingumo suvokimui, buvo atliktas empirinis tyrimas. Tyrimas parodė, jog egzistuoja piliečių ir vartotojų vertybiniai skirtumai, ypač tai atsiskleidžia individualiame lygyje t.y. kasdieniniame gyvenime visuomenės nariai vadovausi vartotojiškomis (liberaliomis) nuostatomis, o visuomeniniame lygmenyje atsiskleidžia jų pilietiškumas, kur dominuoja socialdemokratinės ir konservatyvios nuostatos.

Tyrimo ribotumas – Tyrimo objektas labai platus, tačiau šiame tyrime apsiribojama socialinės-ekonominės procesų modeliais ir jų analize darnios plėtros rėmuose.

Praktinė reikšmė – Kadangi visuomenės grupės ir kartos nevienodai ekonomiškai saugios ir todėl nevienodai jautrios socialinei rizikai, jų socialinio teisingumo suvokimas ir vertinimas skiriasi. Taigi šio straipsnio praktinė reikšmė siejama su tuo, kad norima išsiaiškinti, kokios vertybės dominuoja Lietuvos visuomenės grupėse ir kaip tai siejasi jų

socialinio teisingumo suvokimu. Kadangi Lietuvos viešojo politika nukreipta į darnios socialinės sistemos plėtrą ir siekia užtikrinti socialinės sistemos kokybę, todėl jaunimo vertybių, kuriuos formuojant gali būti siekiama socialinė darna, išskyrimas ir analizė turi ne tik teorinę, bet ir praktinę reikšmę.

Originalumas/Vertingumas – Pagrindinis socialinio teisingumo teorijų trūkumas yra tas, kad jos ignoruoja arba neatskleidžia kaip jų deklaruojami principai bus įgyvendinami konkrečioje socialinėje ekonominėje aplinkoje. Šia tema esantys empiriniai tyrimai gana kuklūs, ypač lyginant su gausiais teoriniais teisingumo istorijos, socialinio teisingumo ištakų, socialinio teisingumo paradigmu tyrimais. Straipsnis siekiama prisidėti prie šios spragos mažinimo ir prie darnios, socialiai teisingos viešosios politikos vystymo.

Raktiniai žodžiai - socialinis teisingumas, vartotojai ir piliečiai, jaunimo vertybiniai skirtumai.

Tyrimo tipas -tyrimo pristatymas, statistinių duomenų analizė , literatūros apžvalga.

Tyrimas atliktas vykdant Lietuvos mokslo tarybos projektą pagal programą „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“, No. SIN-12005